

Árni Olafsson, fyrrv. formaður í Oljuráðleggingarnevndini:

Mugu avvega eitt landsoljufelag við skatt og avgjöld

Hann er positivt yvrraskaður av, at eitt føroyskt oljufelag hevur megnað at fáa eina handilsliga avtalu við útlendsk feløg. Um vit skulu hava eitt landsoljufelag má avvegast við, hvat vit ætla á eitt nú skatta- og avgjaldsøkinum

JAN MÜLLER

-Tað stendur einum og hvørjum føroyingi frítt at gera eitt oljufelag, men vit hildu, tá vit gjørdu oljufrágreiðingina, at grund var til at ivast í, um man í bræði kundur fáa eitt oljufelag, sum var fíggarliga nóg sterkt til at kunna gera seg galdandi. Eg má tí víðganga, at tað er eitt positivt yvrraskið, at tað hevur eydnast at fáa eitt felag við einum so mikilvægum partapeningi, stovnað so skjótt og sum longu hevur gjørt avtalu við útlendsk feløg.

Heitta sigur fyrrverandi formaðurin í Oljuráðleggingarnevndini og tann føroyingur, sum kanska hevur verið mest við í tilrættaleggjngini av eini føroyskari oljuvinnu, Árni Olafsson. Hann var við til at gera tær báðar frágreiðingarnar til landsstýrið, sum síðani hava verið grundarlagið undir orðskriftinum av øllum oljupolitikkinum.

Áhugaverd avtala

Árni Olafsson heldur avtaluna millum Atlants Kolvæni og oljufelagini Amerada Hess, Norsk Hydro, Lasmø og Dong vera áhugaverda. -Soleiðis sum heitta samstary er lagt upp, so er tað ein skilgongd mál at arbeiða uppá, nevnliga hetta at tað er á jøvnum fotti og á handilsligum grundarlagi, og har ein ikki leggur seg eftir at dyrja eftir almennum fyrinum.

Hvat víðvikur spurninginum um eitt útlendskt samtak við føroyskari luttøku kann fáa fyrinum í eini komandi útbjóðing, vísir Árni Olafsson á, at tað í oljufrágreiðingini verður ávarað imóti, at slíkt samstary kann hava nakra avgerandi ávirkan á møguleikarnar hjá einum samtaki at fáa tillutað loyvi. Fyri at fáa leitiloyvi skal ein fyrst og fremst hyggja eftir forleikanum hjá einum samtaki og hvussu tað sum heild riggar. Tað ræknar hann eisini við verður mannagongd.

Tey kenna spællreglarnar

Árni Olafsson ivast heldur ikki í, at teir, sum hava gjørt avtalu við føroyska felagið, vita hetta og kenna spællreglarnar.

Árni Olafsson sær tí einki loygi í, at eitt føroyskt oljufelag nú tekur upp samstary við útlendsk feløg. -Eins náttúrligt, sum tað er, at føroysk skip fiska á landgrunninum, er tað, at føroyingar eisini eru við í leitning og útvinning av olju. Hetta er ein ressursa heima hjá okkum sjálvum, og tað er greitt, at vit hava áhuga í at vera við til at troyta hana, hóast tey teknisku og búskaparlígu viðurskiftini innan hesa vinnu eru so serstök og gera gáttina so høga fyrri at koma inn.

Spurningurin um hvussu Føroyar og allir føroyingar skulu fáa lut í møguligum inntøkum frá oljuni hevur ikki verið so nógv umrøddur enn. Men roknað má við, at ta uppskot til kolvetnis-skattalóg og onnur uppskot, sum snúgva seg um, hvussu føroyska samfelagið skal fáa inntøkur frá eini oljuframleiðslu, fara at verða lögð fyrri ummá, fer eisini spurningurin um eitt alment oljufelag at verða viðgjørdur. Skulu fyrst og fremst tey, sum eiga kapital at seta í privat føroysk oljufelag, fáa lut í komandi oljuinntøkum - ella skal tað almenna eisini tryggja øllum øðrum teirra lut í oljuinntøkum - egjognum eitt nú eitt landsoljufelag?

Árni Olafsson vísir á, at tað í oljufrágreiðingunum verður gjørt vart við, at tað má metast, at tað neyvan kann góðtakast politiskt bara at geva einum privat-um føroyskum felag fyrinum framum allar aðrar føroyingar. Hetta verður so nakað, sum politikararnir mugu gera av.

Ein avvegan

-Men um tað nú verður so, at tað bert verða privat føroysk oljufeløg, hvat kann man so frá almennari síðu gera fyrri at tryggja, at allir føroyingar fáa ágóðan av oljuni?

-Tað, sum allir føroyingar skulu hava, er væl fyrst og fremst lut í teimum skattum og avgjöldum, sum koma burtur úr eini oljuvinnu.

Hvat víðvikur spurninginum um eitt landsoljufelag, sum tryggja øllum Føroya fólki lut í øllum loyvm og harvið eisini lut í møguligum oljuinntøkum sigur Árni Olafsson, at tað er aftur ein politisk avvegan

um, hvat er skilagott og ikki. Sjálvur hevur hann ikki hug at siga, um tað er rætt ella skeið við almennari luttøku í leitningi, men vísir til oljufrágreiðingina, har tað verður sagt, at hetta letur seg gera, men leggur tó aftrat, at ein kann í-mynda sær ein rationellan oljupolitikk bæði við og utan eitt landsoljufelag.

-Vit mugu gera okkum greitt, hvørji krøv vit vilja seta til umsøkjaramar, og at eitt loft er yvir teimum. Tvs. at jú meira tú krevur á einum øki, jú minni kann man loyva sær at krevja á øðrum økjum. So hesi tingini hava samband við hvørt annað - í hvønn mun tú skal leggja størri dent á skattir og avdráttir ol, ella tú skal fáa inntøkurnar egjognum luttøkuna av einum almennum oljufelag - ella bæði tvey.

Árni Olafsson sigur viðari, at man hevur ta fatan, at summi oljufeløg eru rættiliga nóg imóti at verða tvingað til at samarbeiða við ein almennan partnara og vísir annars til oljufrágreiðingina, har tað verður gjørt vart við dimensjónirnar í øllum hesum, tsv. hvussu nógvir pengar skulu til. Hann heldur eisini, at gongdin seinastu mánaðirnar hevur víst, at krøvini til stóð á oljufeløgum tykjast at vera rættiliga stór.

Um stóri vandi er við at samarbeiða við minni ella meðalstór oljufeløg heldur enn at velja samstary við teir heilt stóru sigur Árni Olafsson, at soleiðis sum gongdin hevur verið í oljuvinnuni, so kann einig kenna seg tryggja, heldur ikki tey stóru feløgini og vísir hann her til avgerðina at leggja Amoco saman við BP og ætlanina at leggja Mobil saman við øðrum stórum oljufelag.

Arne Poulsen tók við

Árni Olafsson, sum í fleiri ár var formaður í Oljuráðleggingarnevndini, tekur sær í dag burturav av marknasamráðingunum við bretar. Tað var undanfarni lögmaður, Edmund Joensen, sum gjørdi av at seta Arne Poulsen, vinnuásetjóra sum formann í Oljuráðleggingarnevndini. Sjálvur segði lögmaður alment, at hetta var fyrri at geva Árna Olafsson brenni

Árni Olafsson, fyrrv. formaður í Oljuráðleggingarnevndini heldur tað vera skilagott, at Atlants Kolvæni hevur fingið avtalu, har tað kann taka lut í leitning á jøvnum fotti við útlendsk feløg og á kommersiellum grundarlag. Men tað eigur so ikki at geva hesum feløgum nakran fyrirrun, tá loyvi skulu gevast. Á myndini er hann á veg á fund í Tinganesi í sambandi við markað millum Føroyar og Bretland

stundir at arbeiða við marknum í dag er Arne Poulsen eisini formaður í eini nevnd,

sum táverandi lögmaður setti og sum hevur til uppgávu at koma við einum

tilmæli um eitt alment føroyskt oljufelag. Hetta verður klárt í vár.

Broytingar í oljubólkunum við Føroyar

Nú Amoco hevur lagt saman við BP, og Total hevur keypt stóran part av Fina, er óvist, hvar danska oljufelagið Mærsk Olie og Gas endar, tá latið verður upp fyrri útbjóðing við Føroyar

JAN MÜLLER

Lági oljuþrúsurin hevur fingið avleiðingar fyrri fleiri av feløgnum, sum í hesi seinastuni ári eisini hava verið við í kanningunum á føroyska landgrunninum. Tey eru umleið 25 tali, feløgini, sum bigartil hava víst áhuga fyrri at vera við í eini komandi útbjóðing. Fyri at spjanda vágan og fáa sum mest burtur úr teimum stóru ilognum, sum skulu gerast í einum nýggjum og økendum øki sum Føroyar, hava flestu av feløgnum skipað seg í bólkar ella sam-tøk við trimum til fyra feløgum í hvørjum.

Lági oljuþrúsurin og vinalígu útlitini til, at hann fer at hækka munandi í bræði, eru orsökini til, at fleiri túsund starvsfólk verða uppsogd, at leitning og framleiðsla ymsa staðni í heiminum verða steðgað og lögð á hyllina fyrri fyrst og loksins til at feløgini verða lögð saman. Hetta fer eisini at ávirka teir bólkar, sum longu hava skipað seg á føroyska landgrunninum.

Vit hava sæð, at risastóra amerikanska oljufelagið Amoco hevur lagt saman við BP, og vit hava hoyrt segur ganga um fleiri aðrar samanleggingar (mergers), eitt nú millum Esso og Mobil, Total og Fina og Lasmø

og Enterprise. Hetta eru alt feløg, sum eru við á føroyaoknum.

At Amoco og BP eru vörðin eitt felag ger fyrri tað fyrsta, at bólkurin við BP og Shell verður munandi styrktur. Men harvið verður bólkurin, sum Amoco hevur staðið á odda fyrri, afturfyrri munandi skerður. Í hesum samtakinum hava umframt Amoco eisini verið Mærsk Olie og Gas, Fina og Veba Oil (fyrr Deminex), Belgiska Fina, sum franska Total hevur keypt stóran part av, er tí eisini farið úr samtakinum, og eru so bert Mærsk Olie og Gas og Veba Oil eftir. Veba er operatorur.

Vit hava spurt stjóran í Mærsk Olie og Gas, Bo Willfang, hvørjar avleiðingar allar hesar broytingar taa

fyrri Mærsk Olie og Gas. Hann sigur, at teir fara fyrribils at halda fram sum er og biða eftir, hvat hendur í Føroyum eitt nú í sambandi við bæði mark og útbjóðing.

Hann leggur aftrat, at tey bæði feløgini, sum eru eftir í samtakinum, fara nú at fylgja við í tí, sum hendur. Bo Willfang heldur, at tað fara helst at verða enn fleiri broytingar í øðrum sam-tøkum eisini, og tí fara teir hjá Mærsk at brúka komandi tíðina at egleiða stöðuna.

-Men er ikki møguleiki fyrri, at Mærsk Olie og Gas verður lagt saman við øðrum oljufelag?

-No, no er avgjörda svarið frá stjóranum í danska oljufelagnum, sum framvegis heldur Føroyar verða eitt áhugavert leitingarøki.

Í AMG-bólkinum við Statoil, Mobil og Enterprise kunnu eisini koma at henda broytingar, nú tað verður tosað um, at Mobil skal leggja saman við Esso og Enterprise við Lasmø.

Samanumtikið má sigast, at tað uttan tva vilja fara fram fleiri broytingar í bólkunum, sum eru virknir á Føroyaoknum, soleiðis at tá vit nærkast eini útbjóðing, so verða tað nakað óbrevsi bólkar, sum fara at bjóða enn teir vit kenna í dag.